

Klass: Bryopsida (egentliga bladmossor), **Ordning:** *Hypnales*, **Familj:** *Amblystegiaceae*, **Släkte:** *Campylium* (spärrmossor), **Art:** *Campylium laxifolium* - källspärrmossa Engelm. & Hedenäs **Synonymer:** *källspärrmossa*, *Campylium laxifolium* Engelm. & Hedenäs

Kännetecken

Växer inblandad i andra mossor eller bildar rena, gula eller gulgröna mattor. Skotten blir upp till 8 cm långa och är oregelbundet och ofta sparsamt förgrenade. Parafyllier saknas. Stambladen är raka och antingen upprätta eller oregelbundet utstående, vanligen blandat på samma skott. Bladen är svagt kupade, 1,8-2,4 mm långa, och från en relativt brett hjärtligt äggrund bas smalnar de av gradvis mot bladspetsen. Arten är samkönad. Sporererna är (12-)14-21 µm.

Källspärrmossa liknar ibland guldspärrmossa *Campylium stellatum*, och dessa två arter växer ibland tillsammans. Källspärrmossa skiljer då ut sig genom att bladen är upprätta till oregelbundet utstående, vilket ger skotten ett mer ordnat intryck än hos guldspärrmossa. Vidare är stambladens bas mer äggrund än triangulär och bladen smalnar aldrig av plötsligt mot ett väl avsatt övre bladparti. Källspärrmossa är dessutom samkönad medan guldspärrmossa är skildkönad.

Utbredning och status

Arten finns från låglandet till alpin miljö, från Härjedalen och norrut. Arten finns även i Norge, Finland och Island. Utanför Norden är den känd från Nordamerika och östra Asien.

Ekologi

Källspärrmossan växer i källpåverkade, mineralrika kärr, dock inte i kalkkärr. Ofta är vattnet järnrikt och att döma av andra arter i miljön (jfr. Engelm. & Hedenäs, 1992), finns ofta en viss närsaltpåverkan. Denna våtmarksmiljö är ganska ovanlig, vilket framgår vid jämförelse med de kända förekomsterna av tre andra arter i källspärrmossans miljö, nämligen käppkrokmossa *Hamatocaulis vermicosus*, långskaftad svanmossa *Meesia longiseta* och myrbräcka *Saxifraga hirculus*.

Hot

Arten är för närvarande känd från endast tio lokaler i landet, vilket gör det svårt att bedöma exakt vilka faktorer som kan utgöra hot mot dess existens. Eftersom källspärrmossan växer i en ovanlig typ av källpåverkad våtmarksmiljö, torde hydrologiska och vattenkemiska förändringar utgöra de största hoten mot arten.

Åtgärder

Kända lokaler för källspärrmossa bör rapporteras till berörda myndigheter och inga ingrepp bör tillåtas.

Övrigt

Utländska namn - NO: Kjeldestjernemose.

Litteratur

Engelmark, T.-B. & Hedenäs, L. 1992 [”1990”]. A new species of *Campylium* from the northern holarctic region. *Lindbergia* 16: 145-149.

Hedenäs, L. 2014. *Campylium laxifolium* källspärrmossa s. 98-99. I: Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. [AJ 37-57], Bladmossor: skirmossor-baronmossor : Bryophyta: Hookeria-Anomodon. Artdatabanken, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.

Författare

Lars Hedenäs 1997. Uppdaterad 2010. Rev. Lars Hedenäs 2014.